

ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

SOME FACTORS AFFECTING THE DECISION TO FURTHER STUDYING OF
SECONDARY EDUCATION GRADE 3 STUDENTS OF OPPORTUNITY
EXPANSION SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SISAKET
EDUCATIONAL AREA 3

พีรภา ปุลินธวัต¹ และประยุทธ ไทยธานี²

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 300 คน ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 6 ปัจจัย คือ ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปร การตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ได้ร้อยละ 63.70

คำสำคัญ : ปัจจัยบางประการ, การตัดสินใจศึกษาต่อ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

¹ นักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

² รองศาสตราจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Abstract

The study aimed to study factors that affected the decision to further study of secondary education grade 3 students who were in opportunity expansion school under the Office of Sisaket Educational Area 3. The sample group comprised 300 people. Questionnaires were used in the study. The statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and the stepwise multiple regression analysis. The results of study were : factors affecting the decision to further study of secondary education grade 3 students of opportunity expansion school under the Office of Sisaket Educational Area 3 had statistical significance level of .05. Arranging from the most influential factor to the least influential one, they were found in following order : future orientation, the expectations of parents, relationships between students and friends, income of parents, sex and grade. These factors altogether explained 63.70 % of variance of the students decision to further study.

Keywords : Some Factors, Decision to Further Studying, Students of Opportunity Expansion School

1. บทนำ

การที่ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมจะต้องมีปัจจัยที่เอื้ออำนวยหลายด้าน ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การมีประชากรที่มีคุณภาพมีความรู้ความสามารถ การที่ประชากรจะมีความรู้ความสามารถหรือมีคุณภาพจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เรียกว่า การศึกษา การศึกษาจึงเป็นรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การเมืองและวัฒนธรรม การศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินชีวิตสร้างสันติสุขให้แก่มนุษย์และสร้างสันติภาพให้แก่สังคม ซึ่งการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการอาชีวศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพราะความเจริญของประเทศขึ้นอยู่กับทรัพยากรที่มีคุณภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ การที่ประเทศไทยจะแข่งขันกับประเทศอื่นได้นั้น การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำประเทศไทยเข้าสู่การแข่งขันในโลกฐานแห่งความรู้ โดยมีสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากรัฐบาลจะต้องใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีความอยู่ดี มีสุขโดยทั่วหน้า กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักของรัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชน จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ และเพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ตลอดจนความสอดคล้องของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (พญุศักดิ์ จันทรสุรินทร์, 2557)

โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาแต่เดิม ส่วนใหญ่จะมีที่ตั้งอยู่ในเมืองเป็นระดับจังหวัดและระดับอำเภอ นโยบายของรัฐบาลต้องการยกระดับการศึกษาพื้นฐานของคนไทยให้สูงขึ้นจึงได้ส่งเสริมให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาให้มากขึ้น โดยมีการขยายโรงเรียนมัธยมศึกษาออกสู่นอกเมืองหรือในชนบทอย่างกว้างขวาง โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษาก่อตั้งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาประจำตำบลที่มีที่ตั้งเหมาะสมเป็นจำนวนมาก โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติก็เปิดโรงเรียนขยายโอกาสในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความพร้อมและอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม เป็นการให้โอกาสนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับเข้าศึกษาต่อมากขึ้น และยังเป็นทางเลือกให้นักเรียนที่ตั้งใจจะศึกษาต่อสามารถเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้บ้าน จะเป็นการช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง ลดภาวะความเสี่ยงอันตรายจากการเดินทาง และยังทำให้นักเรียนมีความรักและหวงแหนท้องถิ่นมากขึ้น

แรงจูงใจเป็นปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง และปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนในระดับสูงได้ก็คือ นักเรียนจะต้องมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อ ซึ่งแรงจูงใจในการศึกษาต่อจะเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นก้าวหน้าในด้านการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป และเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมต่างกัน และยังทำให้เกิดความพร้อมที่จะทำให้นักเรียนเต็มอกเต็มใจที่จะเรียนและเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนมีสถานะที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบ มีความต้องการความสำเร็จสูง โดยเฉพาะความต้องการสัมฤทธิ์ผล เป็นแรงขับเพื่อจะทำงานที่จะทำประสบความสำเร็จที่สุด เป็นแรงขับเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จหรือเป็นแรงจูงใจกระทำสิ่งใดให้มีคุณค่า มีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามจุดหมาย (ทวี ท่อแก้ว และคณะ, 2557)

แรงจูงใจและเหตุผลที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เลือกศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษามีเหตุผลแตกต่างกันไป ซึ่งคำตอบที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนจากข้อมูลข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนและครูแนะแนวการศึกษา จึงสนใจศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผน แนวทางการพัฒนาการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงานในโลกธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร

งานวิจัย บทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวทางในการศึกษา โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ทั้งหมด 58 โรงเรียน จำนวน 1,356 คน (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, 2558)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จากจำนวนประชากรทั้งหมด การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan. 1970 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ออกหนังสือขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อทำการศึกษาวิจัยกับการศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3

2. ขออนุญาตผู้ตอบแบบสอบถามในการศึกษา โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และอธิบายแบบสอบถาม พร้อมให้แบบสอบถามและนัดวันรับแบบสอบถามกลับคืน โดยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 300 คน

3. นำแบบสอบถามกลับคืน และดำเนินการรวบรวมและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับเพื่อนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยลักษณะของคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 ลักษณะมุ่งอนาคต ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการคาดการณ์ไกลและการตัดสินใจด้านการวางแผนและการแก้ปัญหา ด้านการรอคอยและความเพียรพยายามในปัจจุบัน ซึ่งวัดได้จาก

แบบสอบถามที่ปรับปรุงจากเสาวนีย์ เพ็ชรนาดี (2548) โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามที่ปรับปรุงจาก บุชรินทร์ ทุ่งมีผล (2546) และธนาวรรณ ธนพริติ (2551) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ประกอบด้วย ด้านเป้าหมายหรือจุดประสงค์ ด้านความเชื่อและค่านิยม และด้านความสามารถ โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานของตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อหาสมการทำนายการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ซึ่งเป็นตัวแปรเกณฑ์ (Y) โดยตัวแปรทำนาย ($X_1, X_2, \dots, X_k$) ได้แก่ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยมีความสัมพันธ์ในรูปทั่วไปแบบสมการเชิงเส้นสำหรับ K ตัวแปร เพื่อประมาณค่า Y ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_kX_k$$

โดยที่ $b_0, b_1, b_2, \dots, b_k$ เป็นค่าคงตัวใด ๆ

และสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = \beta_1X_1 + \beta_2X_2 + \dots + \beta_kX_k$$

เมื่อ $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ เป็นค่าคงตัวใด ๆ

6. ผลการวิจัย

6.1 จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด มี 6 ปัจจัย คือ ลักษณะมุ่งอนาคต (future) (0.756) ความคาดหวังของผู้ปกครอง (hope) (0.198) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (friend) (0.169) รายได้ของผู้ปกครอง (inc) (0.167) เพศ (sex) (0.148) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (grade) (-0.111) สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนได้ร้อยละ 63.7

2. สมการการทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = .290 + .756\text{future} + .169\text{friend} + .167\text{inc} + .148\text{sex} - .111\text{grade} + .198\text{hope}$$

$$\hat{Z} = .635\text{future} + .188\text{friend} + .112\text{inc} + .170\text{sex} - .130\text{grade} + .079\text{hope}$$

7. การอภิปรายผล

7.1 การวิจัยนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ลักษณะมุ่งอนาคต เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนเป็นลำดับแรก ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการคาดการณ์และมองถึงอนาคตข้างหน้า มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้อย่างเหมาะสม มีความอดทนรอได้ต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มีความสามารถในการวางแผนงานและหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่ดีทั้งในเรื่องการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งใจไว้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาหน้าที่การงานเพื่อให้เกิดความก้าวหน้า ลักษณะมุ่งอนาคตจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ เจนจริยานนท์ (2542) กล่าวถึงลักษณะมุ่งอนาคตว่าเป็นลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเป็นพลเมือง มีจริยธรรม สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ มีเป้าหมายในชีวิต มีการวางแผนเพื่ออนาคต มีความเพียรพยายามเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฐิติพร ลิธิฐญา (2547) ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนิสิตนักศึกษาโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เพราะนิสิตนักศึกษากลุ่มนี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะมีการวางแผนการศึกษาหรือประกอบอาชีพของตนเองอย่างรอบคอบเพื่ออนาคตของตนเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ สุวินท์ (2548) ที่ศึกษาพบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี ทั้งนี้เพราะผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตมาก มีจุดมุ่งหมายในการตัดสินใจเลือกเรียนที่ชัดเจน มีการมองสู่อนาคตข้างหน้า และรู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิต

2. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนเป็นลำดับที่สาม แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนกับเพื่อนมีความสำคัญกับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ทั้งนี้เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นที่ต้องสร้างเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน เช่น เพื่อนจะคอยแนะนำ หรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องเรียน ประกอบกับปัจจุบันที่มีการยอมรับความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อนและนำมาเป็นแนวคิดของตนเอง เมื่อเพื่อนส่วนใหญ่จะศึกษาต่อจึงตัดสินใจศึกษาต่อด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Biissent (1978) ที่ศึกษาพบว่า เพื่อนเป็นปัจจัยที่ส่งผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อโครงการการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพและอาชีพ

ที่จะทำให้นักเรียนเกรด 12 ของโรงเรียนในรัฐมิสซิสซิปปี สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา (2547) ศึกษาพบว่า เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียน เพราะว่าเพื่อให้คำปรึกษาและแนะนำให้เลือกเรียน เพื่อนสนิทและเพื่อนส่วนใหญ่เลือกเรียน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของศิรินาถ หมูเทพ (2547) ศึกษาพบว่า เพื่อนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองลำปาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑามาศ ดันติรัตน์โอภาส (2548) ศึกษาพบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลทำให้เกิดการตัดสินใจศึกษาต่อ เพราะนอกจากวัยที่ใกล้เคียงกันแล้ว ความรู้สึกนึกคิดมีความเท่าเทียมกัน และในขณะเดียวกันเพื่อยังเป็นเหมือนกระจกสะท้อนตัวตน ทำให้เห็นภาพตนเองและเข้าใจ ทำให้มีการคล้อยตามเพื่อนได้ง่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ สุวินท์ (2548) ศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ เพราะนักเรียนกับเพื่อนมีความใกล้ชิดสนิทสนม ทำกิจกรรมร่วมกัน มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีสิ่งที่ชอบคล้ายกัน จึงตัดสินใจเลือกเรียนด้วยกัน เพื่อจะได้ช่วยเหลือกันด้านการเรียนและเป็นการกำลังใจซึ่งกันและกัน

3. เพศ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เป็นลำดับที่ห้า แสดงให้เห็นว่า เพศหญิง และเพศชาย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลีนุช บุญน้อม (2543) และเกรียงศักดิ์ แสงจันทร์ (2549) ศึกษาพบว่า เพศเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เนื่องจากเพศนั้นเป็นปัจจัยในด้านการแสดงความรับผิดชอบต่อครอบครัว ดังนั้น การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เมื่อจบการศึกษา สามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง เพื่อมาจุนเจือครอบครัวต่อไปได้

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เป็นลำดับสุดท้าย แสดงว่า ความสนใจทางการศึกษาย่อมต้องขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาด้วย นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงย่อมส่งผลทำให้มีโอกาสในการศึกษาต่อด้วย เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนยังคงใช้ระบบการสอบแข่งขันอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Johnston (1975) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผลโดยตรงต่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล และชาวเวอร์มอนต์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไร มั่นหมั่น (2539) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำธร ธรรมพิทักษ์ (2541) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย กล่าวคือ นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยสูงจะมีการตัดสินใจในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยต่ำ อาจเป็นเพราะว่าถ้าผลการเรียนจะทำให้ตั้งใจเรียนและไม่รู้สึกเบื่อหน่ายสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา (2547) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่อการอาชีวศึกษาของนักเรียนในจังหวัดปทุมธานี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรินาถ หมูเทพ (2547) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งนี้เนื่องจากความสนใจทางการศึกษามากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาด้วย เนื่องจากนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูง จะส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสในการศึกษาต่อได้มากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวรรณ สุวินท์ (2548) ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมักเป็นเด็กที่มีความรับผิดชอบ

ทะเยอทะยาน กระตือรือร้น รู้จักพึ่งตนเอง และรู้จักการวางแผนทางการเรียนที่ดีที่สูงขึ้น เมื่อจบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง เพื่อมาจุนเจือครอบครัว ต่อไปได้

5. รายได้ของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เป็นลำดับที่สี่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานะทางการเงินของครอบครัวนั้นมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เนื่องจากในปัจจุบันการศึกษาต่อจำเป็นต้องใช้ทุนทรัพย์ในการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นค่าเทอม ค่าอุปกรณ์การเรียน รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนรู้ จึงส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544) ศึกษาพบว่า สถานะเศรษฐกิจของครอบครัวส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ สุวินท์ (2548) รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ซึ่งรายได้ของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้นักเรียนศึกษาจบสูง ๆ สามารถออกมาประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงขึ้นตามไปด้วย

6. ความคาดหวังของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนเป็นลำดับที่สอง ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ผู้ปกครองคาดหวังให้ศึกษาต่อมีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองคาดหวังเพื่อให้นักเรียนประสบความสำเร็จในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุไร มั่นหมั่น (2539) ศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาต่อทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เนื่องจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ค่านิยมในเรื่องการศึกษาเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย ทำให้ผู้ปกครองได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่าภาคบังคับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑามาศ ต้นศิริตันโอภาส (2548) ศึกษาพบว่า ความคาดหวังของบิดา มารดา เป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการตัดสินใจศึกษาต่อ ทำให้นักเรียนเกิดแรงกระตุ้น และแรงจูงใจในการศึกษาต่อ เพื่อให้บิดา มารดา เกิดความภาคภูมิใจ จึงทำให้ผู้ปกครองเป็นแรงผลักดันที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะผลการวิจัย ดังนี้

1. จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะมุงอนาคต สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน รายได้ของผู้ปกครอง และความคาดหวังของผู้ปกครองได้ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน ดังนั้นครูผู้สอน ฝ่ายแนะแนวและสถาบันการศึกษา ควรคำนึงถึงความสำคัญในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน โดยจัดให้ความรู้ แนะนำเรื่องการศึกษาต่อของนักเรียน ให้ความรู้เรื่องความสำคัญของการศึกษาต่อ เพื่อช่วยให้นักเรียนในการวางแผนการเรียน และการศึกษาต่อ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของตนเอง คือ เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สภาพร่างกาย และฐานะทางเศรษฐกิจของตน ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนในอนาคตต่อไป

2. จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า บิดา มารดา ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการชี้แนะแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ปกครองในด้านอาชีพ เพื่อชี้แนะให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาต่อและความก้าวหน้าที่มีในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษาของนักเรียน

3. ลักษณะมุ่งอนาคต จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะมีการตัดสินใจศึกษาต่อสูง ฉะนั้นควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาในแง่ของการมีเป้าหมายในชีวิต เกี่ยวกับด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ โดยส่งเสริมให้นักเรียนตั้งเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการของตนเอง โดยอาศัยพื้นฐานของความต้องการที่มีอยู่ของบุคคลให้เกิดขึ้นในอนาคต จากนั้นส่งเสริมให้นักเรียนมีการวางแผนปฏิบัติการเพื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาหรือวิธีการใหม่ ถ้าหากพบว่าแผนหรือวิธีการนั้นไม่สามารถนำไปสู่เป้าหมายได้ เพื่อให้นักเรียนได้มีความเพียรพยายามในการรอคอยผลที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคตซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในอนาคต

4. สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน จากการศึกษาพบว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนอยู่ในระดับมาก ฉะนั้น อาจารย์ที่ปรึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อส่งเสริม สร้างมิตรภาพในหมู่เพื่อน ให้รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อนำพากันไปสู่ความสำเร็จในชีวิตด้วยกัน

5. รายได้ของผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า รายได้ของผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำ ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน เพื่อต้องการให้ลูก หลานมีอนาคตที่ดี มีรายได้สูงเพื่อแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองนักเรียน

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจศึกษาต่อ ฉะนั้น โรงเรียนควรหาวิธีที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เท่านั้น ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกจังหวัดเพื่อที่จะได้รับข้อมูลที่กว้างขึ้น เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาต่อ และความก้าวหน้าที่มีในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษาของนักเรียน

2. ควรมีการเพิ่มปัจจัยที่นำมาศึกษาเพื่อให้เกิดการศึกษาปัจจัยครอบคลุมทุกด้าน เช่น ปัจจัยด้านความถนัด ปัจจัยด้านความสนใจ และปัจจัยด้านค่านิยม เป็นต้น

3. เพื่อให้ผลการศึกษาได้รับการติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเป็นระยะ ๆ โดยอาจจะมีการศึกษาทุกปีการศึกษา เพื่อให้สามารถทราบถึงปัจจัยบางประการที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อย่างต่อเนื่องต่อไป

9. บรรณานุกรม

- กำธร ธรรมพิทักษ์. (2541). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์. (2549). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน. (2544). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามาศ ต้นศิริตันโอภาส. (2548). *การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลีนุช บุญน้อม. (2543). *องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรี สาขาวิชาระบบสารสนเทศ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรม มหาบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- จิตติพร ลิขิตฐา. (2547). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวี ท่อแก้ว และคณะ. (2557). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ดันอ้อแกรมมี.
- ธนาวรรณ ธนพรดี. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียน พระพุทธยคอนแวนต์ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วี.อินเตอร์พรีนท์.
- บุษรินทร์ พุ่มมีผล. (2546). *ปัจจัยส่วนบุคคล บรรยากาศในครอบครัว สัมพันธภาพกับเพื่อนและสถานะทาง เอกลักษณะแห่งตนในนักศึกษาชั้นปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา ให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พรทิพย์ เจนจริยานนท์. (2542). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดตรัง*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พยุงค์ศักดิ์ จันทรสรินทร์. (2557). “การปฏิรูปการอาชีวศึกษา”. *วารสารศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา*. 4(5) : 24-35.
- รุ่งโรจน์ เสถียรปรีชา. (2547). *ปัจจัยจำแนกการตัดสินใจศึกษาต่ออาชีวศึกษาของนักเรียน จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ศิรินารถ หมู่เทพ. (2547). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเมืองลำปาง*. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริวรรณ สุวินท์. (2548). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. (2558). *จำนวนนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. ศรีสะเกษ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3.
- เสาวนีย์ เพ็ชรนาดี. (2548). *พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีสไตล์การคิด อัตมโนทัศน์ และลักษณะมุ่งอนาคตแตกต่างกัน สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม*. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุไร มั่นหมั่น. (2539). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 : ศึกษากรณี จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Blissent, D. L. (1978, October). A study of the perceptions of the twelfth grade students from a selected high school regarding the availability and desirability of vocational education programs and careers”. *Dissertation Abstracts International*. 39 : 2212.
- Johnston, J. G. (1975). “A need analysis of aspiration for post secondary education plane of adolescents”. *American Sociological Review*. 34(22) : 221-222.